

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br.2004/2

O RAVNOPRAVNOSTI POLOVA

Skupština Kosova

Na osnovu Ustavnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu, čl. 3.1, 3.2 (a), (b), (c), (d), 5.1 (k), 5.7, 9.1.26 (a) i 9.3.3

Imajući u vidu potrebu za stvaranjem zakonskih uslova za ravnopravnost polova u svim oblastima društvenog života na Kosovu, Skupština Kosova

Usvaja:

ZAKON KOSOVA O RAVNOPRAVNOSTI POLOVA

OPŠTE ODREDBE

Član 1.
Cilj Zakona

1.1. Ovim Zakonom se zaštićuje, tretira i uspostavlja ravnopravnost između polova, kao osnovna vrednost demokratskog razvoja društva Kosova, sa podjednakim mogućnostima učesća žena i muškaraca i za njihov doprinos u političkom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom razvoju i u svim oblastima društvenog života.

1.2. Ovaj Zakon utvrđuje uslove i mogućnosti za ravnopravnost polova putem politika koja podržavaju svestrani razvoj i, posebno, poboljšanje položaja žena, kako bi one bile cenjene i uživale ugled u porodici i društvu.

1.3. Zagarantovanje podjednakih prava je zadatak celokupnog društva i podrazumeva otklanjanje prepreka u ostvarivanju ravnopravnost polova.

1.4. Ravnopravnost polova osniva se na načelu podjednakog ponašanja i načelu podjednakih mogućnosti, a ostvaruje se pozitivnim merama i svesnom politikom o ravnopravnosti polova.

1.5. Ovaj Zakon utvrđuje opšte i posebne mere za garantovanje podjednakih prava i utvrđuje odgovorne subjekte kao i njihove nadležnosti.

Član 2. **TERMINOLOŠKE DEFINICIJE**

2.1. Ravnopravnost polova podrazumeva podjednako učešće žena i muškaraca u svim oblastima života, podjednaki status, podjednake mogućnosti za uživanje svih njihovih prava i za stavljanje na raspolaganju njihovih individualnih potencijala u razvoju društva kao i pridobijanje od dostignuća ovog razvoja.

2.2. Podjednako polno tretiranje znači otklanjanje neposrednih i posrednih oblika polne diskriminacije.

2.3. Neposredna diskriminacija znači nejednako tretiranje nekog pojedinca u odnosu na pojedinca suprotnog pola u istim ili sličnim okolnostima.

2.4. Posredna polna diskriminacija znači stavljanje pojedinca jednog pola na neravnomeran položaj neodređenim odredbama, standardima ili nejednakim tretiranjem pod istim ili sličnim okolnostima, osim slučajeva kada su ove odredbe, standardi ili takvo tretiranje neophodne i ukoliko se ne može opravdati objektivnim činjenicama da se posebno ne baziraju na neki od polova.

2.5. Podsticanje drugog pojedinca na polnu diskriminaciju, ovim se Zakonom smatra diskriminacijom.

2.6. Uznemiravanje ili seksualno uznemiravanje predstavljaju polnu diskriminaciju.

2.7. Uznemiravanje obuhvata svaki oblik ponašanja koji ima za cilj ili predstavlja uvredu ličnog dostojanstva.

2.8. Seksualno uznemiravanje obuhvata svaki oblik nepoželjnog verbalnog i neverbalnog seksualnog ponašanja, fizičkog ili simboličnog, koje istovremeno ima za cilj ili predstavlja uvredu ličnog dostojanstva.

2.9. Zakonske mere su mere koje imaju za cilj ostvarivanje potpune ravnopravnosti žena i muškaraca u društvu, koja pružaju specifične prednosti kako bi se pripadnicima određenog pola omogućio ravnomeran pristup u svim oblastima društvenog života, otklanjanje postojeće polne neravnopravnosti, ili obezbeđivanje prava koja im ranije nisu pripadala.

2.10. Opšte mere su mere normativne prirode, putem kojih se sprečava polna diskriminacija putem zakona koji regulišu posebne oblasti, ponašanja u određenim okolnostima ili potreban pristup za zagarantovanje i podjednako polno tretiranje, kao što su kazne koje treba preduzeti prema licima koji prekrše ova ograničenja ili zahteve.

2.11. Posebne mere su privremene mere koje imaju za cilj zagarantovanje podjednakih polnih prava i promovisanje ravnopravnost polova u specifičnim oblastima društvenog života, u kojima je identifikovana nejednaka polna zastupljenost ili nejednaki položaj lica koja pripadaju jednom polu.

2.12. Nejednaka zastupljenost prema stavu 2.11. nastupa onda kada je zastupljenost jednog pola u jednoj posebnoj društvenoj oblasti ili u jednom segmentu ove oblasti niža od 40%.

Član 3.

RUKOVODEĆI ORGANI I INSTITUCIJE

3.1. Primenjivanjem zakonskih i afirmativnih mera uspostavi se podjednako učešće žena i muškaraca u organima svih nivoa zakonodavne, izvršne i sudske vlasti i u javnim institucijama, kako bi učešće u ovim institucijama dostigao nivo njihovog učešća u ukupnom stanovništvu Kosova.

3.2. Ravnopravno učešće žena i muškaraca, prema članu 3, tačka 3.1, postiže se u slučajevima kada učešće jednog pola u institucijama, organima ili u nivoima lokalne vlasti je 40%.

3.3. Povodom imenovanja u centralnim organima i organima lokalne samouprave, kao i kod ostalih pravnih lica javne vlasti, mora da se poštuje podjednako učešće žena i muškaraca shodno stavu 3.2.

3.4. Povodom imenovanja članova saveta, komisija i predstavničkih organa unutar i van Kosova, nadležni organi moraju da poštuju podjednaku zastupljenost žena i muškaraca u ovim savetima, komisijama i predstavničkim organima.

3.5. Povodom davanja naziva institucijama, javnim preduzećima, putevima, treba da se poštuje ravnopravnost polova.

ODGOVORNI SUBJEKTI ZA OSTVARIVANJE POLNE RAVNOPRAVNOSTI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI

Član 4.

SKUPŠTINA KOSOVA

4.1. Skupština Kosova poštuje načela podjednake polne zastupljenosti povodom osnivanja radnih organa i delegacija u skladu sa njenim Poslovnikom.

4.2. Skupština Kosova razmatra i usvaja Rezoluciju o Kosovskom programu za ravnopravnost polova.

4.3. Skupština Kosova razmatra i usvaja svake druge godine izveštaj Vlade o ostvarivanju Kosovskog programa za ravnopravnost polova.

VLADA I MINISTARSTVA

4.4. Vlada izradjuje Kosovski Program za Ravnopravnost Polova. Za ispunjenje ovog cilja, Vlada imenuje jednu grupu sastavljenu od predstavnika ministarstava, Kancelarije za Ravnopravnost Polova, opština, javnih institucija, civilnog društva i stručnjaka.

4.5. Vlada podnosi Skupštini Kosova Nacrt rezolucije o Kosovskom programu za ravnopravnost polova.

4.6. Svake druge godine podnosi izveštaj Skupštini Kosova o realizaciji Kosovskog programa za ravnopravnost polova.

4.7. Zadatak i odgovornost Vlade i ministarstava u oblasti ravnopravnost polovai je promocija i zagarrantovanje jednakih polnih prava.

4.8. Vlada, u okviru svog delokruga ostvaruje ciljeve ovog zakona preduzimanjem opštih i posebnih mera, propisanim ovim zakonom.

4.9. Vlada osniva medjuministarski savet, čiji su članovi zvaničnici za ravnopravnost polova u ministarstvima. Nadležnosti i dužnosti ovog saveta utvrđuju se posebnim pravilnikom od strane Vlade.

4.10. Prilikom pripreme pravilnika i njihovih programa, ministarstva moraju poštovati odredbe ovog zakona.

4.11. Ministarstva saradjuju sa Kancelarijom za Ravnopravnost Polova na izradi nacarta zakona, izmeni postojećih zakona i razmatraju preporuke ove kancelarije u odnosu na nacрте zakona i ostala dokumenta u pogledu polne ravnopravnosti, pre dostavljanja ovih nacрта zakona Vladi za donošenju odluka.

4.12. Svako ministarstvo bira zvaničnike za ravnopravnost polova koji/koja obavlja zadatke koordinadora za polna pitanja. Nadležnosti zvaničnika za ravnopravnost polova u dotičnim ministarstvima utvrđuju se posebnim pravilnikom od svakog ministarstva, bazirajući se na Pravilnik za civilnu službu Kosova.

4.13. Zvaničnik za ravnopravnost polova, kako se propisano stavom 4.12, odgovoran/na je za ispunjenje zadataka sa aspekta ravnopravnosti polova, u okviru nadležnosti ministarstva, osnivajući se na ovaj zakon i u saradnji sa Kosovskom Kancelarijom za Ravnopravnost Polova.

ORGANI LOKALNE SAMOUPRAVE

4.14. Organi lokalne samouprave, u skladu sa njihovim nadležnostima, promovišu i stvaraju podjednake mogućnosti, izradjuju svoje politike osnivajući se na ravnopravnost polova, donose mere i preduzimaju potrebne aktivnosti za stvaranje podjednakih mogućnosti za žene i muškarce.

4.15. Organi lokalne samouprave osnivaju Kancelariju za Ravnoprovanost Polova i biraju opštinskog zvaničnika za ravnopravnost polova . Nadležnost opštinskih zvaničnika za ravnopravnost polova odredjuju se posebnim pravilnikom, na osnovu ovog zakona, od Departmana za lokalnu samoupravu Ministarstva za javne službe i Pravilnika za civilnu službu Kosova.

4.16. Odluke koje donose organi lokalne samouprave, pre usvajanja treba da se razmatre u pogledu ravnopravnost polovai i od dotičnog opštinskog zvaničnika za ravnopravnost polova.

4.17. Opštinski zvaničnik za ravnopravnost polova saradjuje sa Kosovskom Kancelarijom za Ravnopravnost Polova.

Član 5.
KANCELARIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

5.1. Vlada Kosova osniva Kosovsku Kancelariju za Ravnopravnost Polova kao, posebnu vladinu instituciju.

5.2. Kancelarija za Ravnopravnost Polova ima ove nadležnosti:

- a) Primjenjuje i monitoriše odredbe ovog zakona i pravilnike usvojene na osnovu istog;
- b) Predlaže Vladi i ministarstvima izradu, izmenu i dopunu zakona i pravilnika, kao i usvajanje drugih mera;
- c) Izradjuje i predlaže politiku za promovisanje ravnopravnosti polova i vrši nadzor i primenu istog;
- d) Vršiti nadzor primene i međunarodnih sporazuma i akata koji se odnose na ravnopravnost polova;
- e) Priprema izveštaje za Kosovo o ispunjavanju međunarodnih obaveza iz oblasti ravnopravnost polova, koje usvajaja Vlada;
- f) Koordinira rad oko pripreme Kosovskog Programa za Ravnopravnost Polova i nadgleda njegovu primenu;
- g) Saradjuje sa zvaničnicima za ravnopravnost polova u ministarstvima i lokalnim vlastima;
- h) Saradjuje sa aktivnim nevladinim organizacijama u oblasti ravnopravnosti polova, i obezbedjuje delimično finansiranje njihovih projekata ili aktivnosti;
- i) Saradjuje sa javnim institucijama i obezbedjuje delimično finansiranje njihovih projekata ili aktivnosti;
- j) Predlaže uslove i kriterijume za delimično finansiranje koje utvrđuje Vlada;
- k) Koordinira aktivnosti usmerene na primeni opštih odredbi o ravnopravnosti polova, obuhvatajući i pružanje stručne pomoći za razvoj pristupačnih metoda i tehnika;
- l) Predlaže inicijative za istraživanja i analize iz oblasti ravnopravnosti polova;
- m) Radi u podizanju svesti za ravnopravnost polova;
- n) Podnosi godišnje izveštaje Vladi o delatnostima Kancelarije za prethodnu godinu, i to najkasnije do kraja marta.

Član 6

ADVOKAT ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

6.1. Advokata za ravnopravnost polova bira i razrešava Skupština Kosova, na predlog Vlade Kosova.

6.2. Advokat ima zamenika koga/koju bira Skupština Kosova, na predlog Advokata.

6.3. Advokat i njegov zamenik, da bi se birali u dotičnim funkcijama, moraju ispuniti sledeće uslove:

- a) diplomu pravnih nauka,
- b) iskusstvo iz oblasti zaštite ljudskih prava i ravnopravnost polova; i
- c) položen pravosudni ispit.

6.4 Advokat i njegov zamenik razrešavaju se dužnosti u slučaju:

- a) ostavke prihvaćene od strane Skupštine Kosova;
- b) trajnog gubljenja sposobnosti za obavljanje zadataka;
- c) izricanja pravosnažne sudske presude o kazni za krivično delo;
- d) neizvršenja zadataka propisanim ovim zakonom.

6.5. Advokat prati i vrši nadzor primene ovog zakona i jednom godišnje podnosi izveštaj Skupštini Kosova a po potrebi i češće.

6.6. Advokat razmatra slučajeve povrede pravila ravnopravnosti polova, slučajeve polne diskriminacije protiv pojedinaca ili grupe pojedinaca koji su učinjeni od organa uprave ili ostalih organa sa javnim ovlašćenjima, zaposlenih u tim organima, poslodavaca i ostalih pravnih i fizičkih lica.

6.7. Svako ima pravo da se obrati advokatu zbog povrede koje su učinjene na polnim osnovama, bez obzira da li je direktno oštećen ili ne.

6.8. Advokat izveštava, predlaže i sugeriše nadležnim organima, a u slučajevima kršenja prava sa elementima krivičnog dela ili prekršaja, predlaže pokretanje prekršajnog ili krivičnog postupka.

6.9. Advokat ima pravo da predlaže Skupštini Kosova pokretanje postupka o proceni saglasnosti ovog zakona sa Ustavnim okvirom i saglasnosti pravilnika sa ovim zakonom i Ustavnim okvirom, kada utvrdi da je provreda načela ravnopravnost polova posledica neusaglašenosti zakona ili ostalih podzakonskih akata sa Ustavnim okvirom ili ovim Zakonom.

6.10. Organi upravljanja i pravna lica sa javnim ovlašćenjima, poslodavci i ostala pravna i fizička lica su dužni da odmah podnose sve potrebne informacije i omogućavaju uvid u dokumentaciju na zahtev advokata, najkasnije u roku 30 dana od dana podnošenja zahteva.

6.11. Advokat i lica zaposlena u njegovoj kancelariji dužni su da podatke sa kojima su upoznati tokom obavljanja dužnosti advokature, čuvaju kao službenu tajnu.

6.12. Advokat donosi Poslovnik o radu, kojim uređuje način i organizaciju rada, unutrašnji sistem za stručne usluge, kao i ostala pitanja značajna za rad shodno zakonu i pravilnicima na snazi.

Član 7.

RAZMATRANJE SLUČAJEVA POVREDE RAVNOPRAVNOST POLOVA

7.1. Pojedinci, nevladine organizacije, sindikati i druge organizacije civilnog društva mogu podneti advokatu za ravnopravnost polova pismeni zahtev za razmatranje jednog slučaja o kršenju ravnopravnosti polova.

7.2. Advokatu za ravnopravnost polova se mogu podneti i anonimni pismeni zahtevi koje on može razmotrati ukoliko sadrže dovoljno informacija.

7.3. Zahtev za razmatranje jednog slučaja može se podneti advokatu za ravnopravnost polova najkasnije godinu dana od dana kada se dogodio slučaj kršenja ravnopravnosti polova.

7.4. Advokat za ravnopravnost polova može razmatrati slučaj povrede i posle isteka roka ako smatra da je to pitanje važno za primenu ovog zakona.

7.5. Advokat za ravnopravnost polova razmatra samo zahteve za slučajeve povrede ravnopravnost polova koji su propisani ovim zakonom.

7.6. Pre donošenja odluke za razmatranje slučaja, advokat za ravnopravnost polova može da pozove stranke radi razjašnjavanja slučaja.

7.7. U roku od 30 (trideset) dana, advokat za ravnopravnost polova, razmatra podneti zahtev i donosi odluku o tome.

7.8. Advokat za ravnopravnost polova obaveštava stranke o donetoj odluci i zahteva njeno sprovođenje u roku koji ne može biti duži od 90 (devetdeset) dana od dana saopštavanja odluke

7.9. Odluka advokata može se podvrgnuti sudskoj zaštiti u skladu sa zakonima koji su na snazi.

Član 8.

FINANSIRANJE ADVOKATA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA I KOSOVSKE KANCELARIJE ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Advokat za ravnopravnost polova i Kosovska Kancelarija za Ravnopravnost Polova finansiraju se iz Kosovskog budžeta.

Član 9. **PRIKUPLJANJE INFORMACIJA I POLNE STATISTIKE**

9.1. Statističke i ne-statističke podatke i informacije koje prikupljaju, evidentiraju i obrađuju centralni i lokalni organi, javne institucije i službe, javna i privatna preduzeća, kao i drugi subjekti se prikazivaju prema polovima.

9.2. Programi, izveštaji, analize i projekti koje pripremaju centralni i lokalni organi, javne institucije, javna i privatna preduzeća, kao i ostali subjekti sadrže i polni aspekt.

9.3. Kosovske institucije koje su, na osnovu odgovarajućih zakona, nadležne da prikupljaju, evidentiraju, obrađuju i analiziraju statističke podatke, uključe i polni pokazatelj u celokupnoj njihovoj delatnosti, popis stanovništva, demografska anketiranja i svako drugo anketiranje.

9.4. Prikupljeni statistički i nestatistički podaci i informacije, evidentiraju se i obrađuju u skladu sa stavom 9.1, su sastavni deo statističke evidencije i istima je dozvoljen pristup u skladu sa odredbama kojima se uređuje zaštita ličnih podataka građana kao i u skladu sa odredbama Zakona o pristupu službenim dokumentima.

Član 10. **POLITIČKE PARTIJE**

10.1. Političke partije (stranke) koje su upisane u registar političkih partija (stranaka), utvrđuju oblike i mere za uključivanje i predstavljanje žena i muškaraca u skladu sa članom 3.2.

Član 11 **CIVILNO DRUŠTVO**

11.1. Ne-vladine organizacije, udruženja i fondacije saradjuju i koordiniraju svoj rad u oblasti ravnopravnost polova sa vladinim institucijama, kao i sa ostalim institucijama koji su propisani ovim zakonom.

11.2. Subjekti civilnog društva doprinose sprovođenju ovog zakona.

Član 12. **PRIVREDA**

12.1. U zakonodavstvu privrede, finansija, zapošljavanja i socijalne zaštite, kao i u makro i mikroekonomskim i finansijskim programima, u privatizaciji, uključujući i nasledno i imovinsko pravo, kredite i prirodne izvore, treba obezbediti podjednak i potpun pristup ženama i muškarcima.

12.2. Odgovorni organi i pravna lica sa javnim ovlašćenjima kao i finansijske institucije u podnjakim uslovima obezbede ženama i muškarcima pristup u sredstvima raspodeli posebnih sredstava radi podsticanja biznisa i samozapošljavanja.

Član 13. POSAO

13.1. Javni i privatni sektor kao i zakonodavne i izvršne institucije u oblasti rada i zapošljavanja obezbede podjednaka prava i mogućnosti ženama i muškarcima.

13.2. Slobodno radno mesto podjednako je dostupno ženama i muškarcima.

13.3. Oglas ili objavljivanje slobodnog radnog mesta ne sme da sadrži reči ili izraze kojima se vrši diskriminacija na polnoj osnovi. Ova odredba se neće primenjivati u slučajevima kada se oglas ili objavljivanje vrši u cilju ravnoteže polne strukture u okviru jednog stručnog sektora, i to se mora naznačiti u oglasu.

13.4. Kriterijumi i uslovi za izbor kandidata za radna mesta u svakoj grani delatnosti, u svim stručnim stepenima, u javnom i privatnom sektoru, uspostavljaju se na osnovama ravnopravnost polova.

13.5. Poslodavac je dužan da za isti rad i rad iste vrednosti isplaćuje istu platu ženama i muškarcima, i da obezbedjuje podjednake uslove zapošljavanja i rada kao i sva druga podjednaka prava u vezi sa radom.

13.6. Poslodavac ženama i muškarcima obezbedi podjednake mogućnosti za pohađanje stručnog osposobljavanja i obrazovanja kao i da pohađaju tečajeve koji se organizuju u cilju stručnog usavršavanja ili dokvalifikacije.

13.7. Poslodavcu ili instituciji koja vrši stručno osposobljavanje, kao i svakom licu koje učestvuje u stručnom osposobljavanju, nije dozvoljeno da vrši bilo kakvu diskriminaciju na polnoj osnovi.

13.8. Poslodavac je dužan da obezbedi ravnopravan tretman za žene i muškarce u sektoru rada i da preduzme mere radi onemogućavanja kategorizacije pojedinih poslova, kao specifičnih poslova samo za žene ili muškarce.

13.9. Poslodavci preduzimaju potrebne mere, kako bi ženama i muškarcima omogućavali da prilagode svoje stručne i porodične obaveze. Organizacija rada i radnog vremena, u skladu sa potrebama tržišta rada kao i porodično stanje zaposlenih, vrše se na način koji će obezbediti njihovo vraćanje na ranije radno mesto nakon porodičnog odsustva, roditeljskog odsustva, odsustva zbog pobačaja, bolovanja ili nakon odsustva sa radnog mesta zbog hitnih porodičnih razloga ili stručnog osposobljavanja.

13.10. Svaki zaposleni, žena ili muškarac, ima pravo da se učlani i aktivizira u radničke sindikate ili sindikate poslodavaca ili u svakoj drugoj stručnoj organizaciji, uključujući i pravo na dobit koja se ostvaruje ovim učlanjenjem.

13.11. Zabranjeno je uznemiravanje i seksualno uznemiravanje na radnom mestu.

13.12. Zabranjeno je otpuštanje sa posla zaposlenog koji zahteva sprovođenje ovog zakona.

13.13. Zabranjeno je otpuštanje sa posla, privremeno otpuštanje, nepravilnost u vezi bezbednosti u radu, uslova rada ili procene njegovog/njenog rada kao posledica njegove/njene optužbe zbog seksualnog uznemiravanja ili diskriminacije na polnoj osnovi.

13.14. Zabranjena je diskriminacija na polnoj osnovi u slučaju smanjenja ili zatvaranja radnih mesta.

13.15. Neplaćeni rad žena i muškaraca ocenjuje se kao doprinos za razvoj porodice i društva u sledećim slučajevima:

- a) Zbrinjavanja porodice;
- b) Zbrinjavanja dece;
- c) Zbrinjavanja ostalih članova porodice;
- d) Rad u poljoprivredi i porodičnom domaćinstvu i dr.

Prava koja proizilaze iz ovog stava uređuju se zakonodavstvom socijalnog osiguranja, politikama i ostalih mera.

13.16. Zaštita na radu za žene i muškarce i pogodnosti iz socijalnog osiguranja za rad sa skraćenim radnim vremenom, za privremeni rad, kao i za rad koji se obavlja kod kuće izvršiće se u skladu sa zakonima koji su na snazi.

Član 14. **OBRAZOVANJE I VASPITANJE**

14.1. Na svim nivoima obrazovanja i vaspitanja treba obezbediti podjednako obrazovanje i vaspitanje ženama i muškarcima radi njihovog aktivnog uključivanja u društvu, u porodičnom životu i tržištu rada.

14.2. Odgovorni organi za obrazovanje i institucije u oblasti obrazovanja i vaspitanja na svim nivoima stvaraju, sprovode i nadziru politiku delovanja u cilju obezbeđivanja ravnopravnost polova, radi podjednakog tretiranja žena i muškaraca, posebno u vezi:

- a) Pristupa obrazovanju i vaspitanju;
- b) Obrazovanja i vaspitanja u vezi ravnopravnosti polova;
- c) Pripreme, usvajanja i sprovođenja obrazovno – vaspitnog programa;
- d) Izrade nastavnih sredstava i udžbenika, kao i preispitivanju postojećih nastavnih sredstava i udžbenika;
- e) istraživanja statusa polova u kosovskom društvu, kao jedna od osnovnih specifičnih pitanja u oblasti obrazovanja;
- f) obuhvatanja žena i muškaraca u stručnom i obrazovnom obučavanju i savetovanjima za ona zanimanja koja su se do sada tradicionalno smatrala zanimanjima samo za muškarce ili samo za žene;

- (g) ravnopravnog uključivanja žena e i muškaraca u oblasti sporta i slobodnih aktivnosti u toku obrazovnog procesa.

14.3. U školama i drugim prosvetno – pedagoškim institucijama zabranjen je svaki vid polne diskriminacije.

Član 15 MEDIJI

15.1. Putem programskih politika, svi mediji (štampani mediji, audio-vizuelni i mediji, elektronski mediji), moraju da utiču na opšte unapredjenje svesti o ravnopravnosti žene i muškaraca:

- a) putem organizovanja vaspitno obrazovnih emisija:
- b) putem obezbeđivanja mogućnosti za jednakog nastupa i učešća žena i muškaraca:
- c) putem promovisanja podjednake uloge žena i muškaraca u društvu:
- d) putem obezbeđivanja tačnih i potpunih informacija o ravnopravnosti polova.

15.2. Zabranjuje se emitovanje programa, izdavanje i objavljivanje materijala i informacija, kao i prenošenje informacija elektronskim putem na osnovama polne diskriminacije.

15.3. Zabranjuje se javno prikazivanje i nastup svakog pojedinca na uvredljiv, podcenjivački ili ponižavajući način u odnosu na pol ili seksualno opredelenje.

Član 16 RAVNOPRAVNOST POLOVA I GRADJANSKA PRAVA

16.1. Punoletnost za oba pola na Kosovu se stiče sa 18 (osamnaest) godina.

16.2. Brak se priznaje zakonom, činom venčanja i iz njega proizilaze prava i obaveze koje je su zakonom propisana.

16.3. Venčanje je dozvoljeno punoletnicima, ako nije drugačije propisano posebnim zakonom.

16.4. Žena ili muškarac ne može imati više od jednog venčanja u isto vreme.

16.5. Uslovljeni ili nasilni i brakovi, suprotno volji lica koja stupaju u brak, kažnjavaju se zakonom.

16.6. Imovina stvorena tokom braka upisuje se u javni registar kao zajednička imovina oba bračna druga.

16.7. Institucija koja vrši upis imovine u javnom registru je obavezna da postupi u skladu sa stavom 16.6 ovog zakona.

16.8. Zajedničk doprinos bračnih drugova u stvaranju zajedničke imovine, smatra se se kao zajednički doprinos za stvaranje zajedničke imovine.

16.9. Zajednička upisana imovina u skladu sa stavom 16.7, upravlja se zajednički i ne može se otuđiti bez saglasnosti bračnih drugova.

16.10. U slučaju razvoda supružnika zajednička imovina se deli u ravnomernim delovima.

16.11. U slučaju smrti jednog od supružnika nasledna imovina deli se između supruga – supruga i ostalih naslednika u skladu sa zakonom.

16.12. Deca, žene i muškarci nasleđuju imovinu u ravnomernim delovima.

16.13. Naslednici, žene i muškarci mogu da raspoložu i otuđe svoj deo nasledstva , posle upisa njihove nasledne imovine .

16.14. Žene i muškarci imaju pravo na jednaki pristup sistemu osiguranja i socijalnog blagostanja, doživotno.

Član 17. KAZNENE ODREDBE

17.1. Poslodavac u slučaju kršenja odredbe iz stava 13.5 ovog zakona kazniće se novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 Eura.

Odgovorno lice u slučajevima kršenja stava 13.5 ovog zakona kažnjava se novčanom kaznom od 500 do 1.500 evra

17.2. Poslodavac, u slučaju kršenja odredbe iz stava 13.12 i 13. 13 ovog zakona, kazniće se novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 Eura.

Odgovorno lice se kažnjava u slučajevima kršenja stava 13.12 i 13.13 ovog zakona sa novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 evra

17.3. Pravna lica, u slučaju kršenja odredbe iz stava 15.2 ovog zakona, kazniće se novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 Eura.

Odgovorno live u slučaju kršenja stava 15.2 ovog zakona, kažnjava se sa novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 evra

17.4. Ovlašćena institucija i odgovorno lice za upis imovine u javnom registru, u slučaju kršenja odredbe iz iz stava 16.7 ovog zakona, kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 Eura.

17.5. Prikupljena sredstva od kazni se prelivaju u konsolidovani Budzet Kosova.

Član 18.
PRELAZNE ODREDBE

18.1. U roku od 6 (šest) meseci od stupanja na snagu ovog zakona, Vlada Kosova podneće Skupštini Kosova Rezoluciju o Kosovskom Programu za Ravnopravnost Polova.

18.2. U roku od 3 (tri) meseca od stupanja na snagu ovog zakona, Vlada Kosova objaviće Pravilnik o Osnivanju Kancelarije za Ravnopravnost Polova.

18.3. U roku od 3 (tri) meseca od stupanja na snagu ovog zakona, Vlada Kosova predlaže Skupštini Kosova Advokata za Ravnopravnost Polova.

18.4. U roku od 30 (trideset) dana od prijema predloga iz stava 18.3 Skupština Kosova imenuje Advokata za Ravnopravnost Polova.

18.5. U roku od 30 (trideset) dana, Advokat za Ravnopravnost Polova predlaže Skupštini Kosova svog zamenika.

18.6. U roku od 30 (trideset) dana od dana prijema predloga iz stava 18.5 ovog zakona Skupština Kosova bira Zamenika Advokata za Ravnopravnost Polova.

18.7. U roku od 3 (tri) meseca od stupanja na snagu ovog zakona, ministarstva moraju da izvrše izbor Zvaničnika za Polnu Ravnopravnost.

18.8. U roku od tri (3) meseca opštinske uprave biraju službenika/službenicu za ravnopravnost polova u opštini.

Član 19
ZAVRŠNE ODREDBE

19.1. Garantuje se sudska zaštita ravnopravnosti polova.

19.2. Zakonom se zabranjuje polna diskriminacija u svim oblastima društvenog života na Kosovu.

19.3. Ovim zakonom se ne zabranjuje primena ostalih važećih zakona kojima se kažnjava povreda ravnopravnosti polova.

Član 20
STUPANJE NA SNAGU ZAKONA

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja u Skupštini Kosova i njegovog proglašenja.

Zakon Br.2004/2
19 Februar 2004

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci

Sadržaj

Preambula

Članovi

1. – Opšte odredbe (Član 1.)
2. – Terminološke definicije (Član 2.)
3. – Rukovodeći organi i institucije (Član 3.)
4. – Odgovorni subjekti za ostvarivanje ravnopravnosti polova i njihove nadležnosti (Član 4.)
 - 4.1 - Skupština Kosova
 - 4.2 – Vlada i ministarstva
 - 4.14 - Organi lokalne samouprave
5. - Kancelarija za ravnopravnost polova (Član 5.)
6. – Advokat za ravnopravnost polova (Član 7.)
7. Razmatranje slučajeva kršenja ravnopravnosti polova
8. - Finansiranje advokata za ravnopravnost polova i Kancelarije Kosova za ravnopravnost polova (Član 8.)
9. - Prikupljanje informacija i polne statistike (Član 9.)
10. – Političke stranke (Član 10.)
11. – Civilno društvo (Član 11.)
12. – Privreda (Član 12.)
13. – Rad (Član 13.)
14. – Obrazovanje i vaspitanje (Član 14.)
15. – Mediji (Član 15.)
16. – Ravnopravnost polova i građanska prava (Član 16.)
17. – Kaznene odredbe (Član 17.)
18. – Prelazne odredbe (Član 18.)
19. – Završne odredbe (Član 19.)
20. – Stupanje na snagu Zakona (Član 20.)